

**ВСЕУКРАЇНСКА ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ
“НАЦІОНАЛЬНА АСОЦІАЦІЯ
СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ДОРАДЧИХ СЛУЖБ УКРАЇНИ”**

Адреса для листування: вул. Героїв оборони 10, офіс 10, м. Київ, 03127, Україна
тел: +38 044 223-02-70, e-mail: doradaukraine@gmail.com
рах. № 26005176357 в Райффайзен Банк Аваль м. Київ, МФО 380805, Код ЄДРПОУ 26438001

25.04.2021 р.

ПРЕС-РЕЛІЗ

КООПЕРАТИВИ ОРГАНІКІВ: ЧИ ЦЕ РЕАЛЬНО

Україна – визнаний світом виробник органічної продукції. Але чи доступні зовнішні ринки для малих виробників органічної продукції? Світовий досвід дає на це запитання однозначну ствердну відповідь: так! Тільки треба це робити через кооперацію.

Сільськогосподарський кооператив Organic Valley із США – це найбільший у країні фермерський органічний кооператив, а також один із найбільших споживчих брендів світу. А об'єднує він понад 1800 членів - органічних сімейних фермерів по всій території Сполучених Штатів, Канади, Австралії та Великобританії. Кооператив продає продукцію у всіх 50 штатах та експортує до Канади, Китаю, Японії та 22 інших країн.

Споживчий кооператив „Віосоор” (Франція), до складу якого входять сільськогосподарські виробники, керівники магазинів, представник працівників та представник споживачів, має 340 магазинів на території Франції, власний автомобільний парк, 4 логістичні платформи - 40 тис. м² складів. А продає понад 6 тис. видів органічної продукції. Розвиває мережу ресторанів, де пропонують органічні продукти.

Naturaplan - це найбільший органічний бренд у Швейцарії, власником якого є Соор Гроп – кооператив з понад 150-річною історією та з річним виоротом понад 28 мільярдів швейцарських франків.

Окрім таких кооперативів-велетнів існують тисячі невеликих кооперативів, створених виробниками органічної продукції у різних частинах світу. у рівних частинах світу.

Зарубіжний досвід кооперування виробників органічної продукції – це одна із ключових тем онлайн-семінару «Можливості кооперації для експорту органічної продукції», що проходив 20-22 квітня 2021 року. Про те, як досягають успіху малі виробники органічної продукції у США, Канаді, Австралії, Азії, країнах Європейського союзу розповідали учасникам семінару президент Національної асоціації сільськогосподарських дорадчих служб України (НАСДСУ) Роман Корінець і голова Правління Федерації органічного руху України Євген Милованов.

Своїми історіями успіху, а також невдачами та проблемами з українцями ділилися фахівці з Латвії.

Про те, як 24 виробників органічної чорної смородини об'єднали свої зусилля для створення стабільних ринків збуту заморожених ягід на експортних ринках та створили кооператив "BioBerries Latvia" розповідав Гундарс Каркліньш, член правління цього кооперативу.

Даце Дрошпрате, фермер, член кооперативу/групи виробників «Фруктовий дім», що спеціалізується на заготівлі, зберіганні та продажу фруктів, сконцентрувала увагу у своєму виступі на тому, що допомагає є маленькому кооперативу розвиватися і залишатися на ринку.

Голова правління Латвійської асоціації сільськогосподарських кооперативів, керівник зернового кооперативу «ВАКС» Індуліс Янсонс поділився з учасниками семінару інформацією про стан сільськогосподарської кооперації в Латвії, програми підтримки розвитку кооперативів. А також говорив про тенденції розвитку, проблеми великого кооперативу, яким є «ВАКС». До речі, у Латвії успішно працює ще один великий зерновий кооператив LATRAPs, досвід якого члени НАСДСУ мали можливість вивчати у попередні роки.

Однією із тенденцій розвитку органічної кооперації є співпраця кооперативів різних країн. Прикладом такої співпраці є об'єднання латвійського молочного кооперативу «Riena celš» з естонським молочним кооперативом «E-riim» відповідно до стандартів Європейського Союзу. Про це розповідав член правління кооперативу "Riena celš", голова правління Латвійського центру сільських консультацій та освіти Мартіньш Цімерманіс.

Органічна продукція, як правило, є локальною. Тому важливо, щоб про малих виробників локальної продукції дізналася якомога більша кількість людей. Для цього у Латвії створили Каталог

місцевих виробників продуктів харчування «Novada garša» або «Смак місцевого регіону» (<https://www.novadagarsa.lv>).

Продукція, запропонована вітчизняним виробником або дрібним виробником, виготовляється з використанням щонайменше 70% сировини місцевого виробництва, вирощеної на самому фермі або придбаній у іншого вітчизняного виробника. Це головний критерій включення нового місцевого виробника до каталогу Латвійського центру сільських консультацій та освіти.

Метою каталогу є виявлення та збір в одному місці дрібних латвійських виробників, домашніх виробників, а з часом і громадських підприємств, таким чином створюючи регулярно оновлювану базу даних, яка дозволить громадськості ознайомитись з вітчизняними виробниками та їх пропозицією. Каталог містить інформацію про органічних та інтегрованих виробників, а також про тих, хто отримав знаки якості - Green Spoon, GLOBALG.A.P. Зараз у Каталогі списку майже 600 ферм. Чому виробникам сільськогосподарської продукції вигідно бути учасником каталогу «Novada garša» розповідав керівник ТОВ «Mārlapiņi», що є найбільшим у Латвії виробником продукції із хрону, зокрема й такої дещо незвичної як хрін у шоколаді.

Органічний рух в Україні набирає обертів. Але можна було б рухатися й швидше, якщо біло більш стабільним законодавство та зрозумілою і прогнозованою державна підтримка. А також, якщо б були такі органічні ферми, куди б можна було приїхати і повчитися безпосередньо у фермера. НАСДСУ за підтримки Програми USAID з аграрного і сільського розвитку (АГРО) розпочала реалізацію проекту «Українська мережа демонстраційних ферм». Можливо, що вже у найближчому майбутньому, вважає координаторка проекту Світлана Євчу, з'являться в Україні й органічні демонстраційні ферми.

Корисними для органіків-експортерів будуть й послуги Державної установи "Офіс з просування експорту України", з якими ознайомив учасників семінару заступник директора цієї установи Андрій Литвин.

На теперішній час є низка органічних кооперативів, представник яких охоче діляться досвідом неопітими органічного руху. Власними історіями успіху з учасниками семінару охоче ділилися Антон Дундій, голова Сільськогосподарський обслуговуючий кооператив «Родинний добробут» з Київщини та Тарас Баландюк, співзасновник Виробничого кооперативу «Як бджола» зі Львівщини.

Лідери організацій виробників органічної продукції - Федерація органічного руху України, громадські спілки «Інститут технологій органічного розвитку», «Органічна Україна», «Органічна Україна – Північ», «Органічна Україна – Захід», а також проекту «Німецько-українська співпраця в галузі органічного сільського господарства», Швейцарсько-української програми «Розвиток торгівлі з вищою доданою вартістю в органічному та молочному секторах України» розповіли про зроблений ними внесок у розвиток кооперації.

Триденний семінар «Можливості кооперації для експорту органічної продукції» проходив в рамках реалізації проекту «Електронний консультант для сільських експортерів в Україні». Проект реалізується Латвійським центром сільських консультацій та освіти, а також НАСДСУ за підтримки Посольства США в Україні та Міністерства закордонних справ Латвійської Республіки.

І хоча семінар спочатку передбачався як навчальний захід для підвищення професійності спроможності сільськогосподарських дорадників, та, зважаючи на актуальність теми організатори зробили цей захід відкритим для усіх, кого цікавить тема кооперації виробників органічної продукції. Як наслідок його учасниками стали понад 70 дорадників, фермерів, науковців, освітян з різних куточків України.

Ознайомитися з матеріалами Проекту на FB-сторінці «Електронний консультант для сільських експортерів в Україні».

Пройти самостійно поглиблений навчальний курс «Можливості кооперації для експорту органічної продукції» можна на платформі дистанційного навчання дорадників (<http://moodle.edorada.org>), що розвивається завдяки співпраці НАСДСУ та Національного університету біоресурсів і природокористування України.

Під час семінару Тарас Баландюк запропонував провести вже найближчим часом Форум органічних кооперативів. Ця ідея знайшла підтримку серед учасників семінару.

Отже, кооперування українських органіків – це теж цілком реально!

Роман Корінець,
почесний президент НАСДСУ
+380975747327, rkorinets@gmail.com